

University of Delhi
ABILITY ENHANCEMENT COURSE
in BA (Hons./Program) Punjabi
(Semester-I/II)
Based on
Undergraduate Curriculum Framework 2022 (UGCF)
(Effective from Academic Year 2022-2023)

Sl No.	Course Title	Nature of Course	Total Credits	Components			Eligibility Criteria	Pre-requisite	Content of the Course & Reference
				L	T	P			
1.	Punjabi Bhasha Da Mudhla Padhar (Level-C)	AEC-01	2	2	0	0	Class 12 th pass in any subject	NIL	Annexure-I
2.	Punjabi Bhasha Da Uchera Padhar (Level-B)	AEC-02	2	2	0	0	Class 12 th pass in any subject	Studied Punjabi up to 10 th Standard or Working knowledge of Punjabi language	Annexure-II
3.	Punjabi Bhasha Da Uchtam Padhar (Level-A)	AEC-03	2	2	0	0	Class 12 th pass in any subject	Studied Punjabi up to 12 th Standard or Working knowledge of Punjabi language	Annexure-III

PUNJABI
ABILITY ENHANCEMENT COURSE
(AEC)

SEMESTER: I/II

SEMESTER: I/II	
<p>AEC-01 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਪੱਧਰ PUNJABI BHASHA DA MUDHLA PADHAR (Level-C)</p>	<p>AEC-02 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਚੇਰਾ ਪੱਧਰ PUNJABI BHASHA DA UCHERA PADHAR (Level-B)</p>
<p>AEC-03 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਚਤਮ ਪੱਧਰ PUNJABI BHASHA DA UCHTAM PADHAR (Level-A)</p>	

ABILITY ENHANCEMENT COURSE-01
(AEC-01)
SEMESTER-I/II
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਪੱਧਰ
PUNJABI BHASHA DA MUDHLA PADHAR
(Level-C)

Credits: 2

L/T/P=2/0/0

LEARNING OBJECTIVES:

- This Course is designed for the students who couldn't opt Punjabi as a subject at any level in school.
- This Course will help to enhance the ability of the students in speaking, listening, reading and writing Punjabi Language.
- This course will develop the ability of word formation and vocabulary practice amongst students.
- Students will learn meaning of words, phrases and sentences of Punjabi language.
- This course will develop communication skills and understanding of social interaction amongst students of Multi-lingual societies.

COURSE OUTCOMES:

- After completing this course, the students will be able to read, write, speak and understand the Punjabi language.
- The students will be able to learn basic Punjabi word and sentence formation and practical use of it.
- Students will improve their speaking ability in Punjabi both in terms of fluency and comprehensibility.
- Students will increase their reading speed and comprehension of Punjabi language. They will be able to read News Papers, Magazines and Literature etc.

Unit-I: ਲਿਪੀ ਬੋਧ (Lipi Bodh)

- ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Gurmukhi Lipi naal Mudhli Jaan-Pachhaan
- ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ ਅਤੇ ਪੈਰ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
Painti Akhri ate Pair-bindi vale varnada Ucharan ate Sunder Likhai da Abhiyaas
- ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Lagan-Matravan ate Lgakhraan di Varton

Unit-II: ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ (Shabad Bodh)

- ਬਿਨਾ ਲਗ ਵਾਲੇ, ਇਕ ਲਗ ਵਾਲੇ, ਦੋ ਲਗ ਅਤੇ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Binan Lag Vale, Ik Lag Vale, Do Lag Vale ate Do ton vadh lag Vale Shabadan da Ucharan ate Likhan Abhiyaas
- ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਚਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Ling ate Vachan di Varton
- ਅਗੇਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Agetar ate Pichhetar di Varton

Unit III: ਅਰਥ ਬੋਧ (Arth Bodh)

- ਸਮੇਂ, ਦਿਨਾਂ, ਦੇਸੀ ਮਹੀਨਿਆਂ, ਰੁੱਤਾਂ, ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, ਗਿਣਤੀ, ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ, ਕੀੜੇ-ਮਕੋੜੇ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Samey, Dinan, Desi Mahinian, Ruttan, Dishaavan, Ginti, Janavran, Panchhian, Keerhe-Makaurhe, Sareer de Angaan, Sabziaan, Phalaan naal Sambandhat Shabdaavli da Ucharan ate likhan Abhiyaas
- ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ-ਧੰਦੇ, ਰਸੋਈ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਪਹਿਰਾਵੇ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਲੋਕ ਕਿੱਤਿਆਂ, ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ, ਤਿੱਥਾਂ-ਤਿਉਹਾਰਾਂ, ਦਰੱਖਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Ghar de Kamm-Dhande, Rasoi da Samaan, Pehraave, Khaan-Peen, Lok Kittean, Kheti-Barhi, Tithaan-Teoharan, Darakhtaan naal Sambandhat Shabdaavli da Ucharan ate likhan Abhiyaas
- ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Samanarthak Shabad, Virodharthak Shabad, Bahuarthak Shabad ate Bahute Shabdan di thaan ik Shabad da Ucharan ate likhan Abhiyaas

Unit IV: ਵਾਕ ਬੋਧ (Vaak Bodh)

- ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਅਤੇ ਨਾਂਹ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
Sadharan Vaak, Prashan Vaachak Vaak ate Nahn Vaachak Vaak di Pachhaan ate Likhan da Abhiyaas
- ਆਮ ਬੋਲ-ਚਾਲ, ਦਫ਼ਤਰੀ ਕੰਮ-ਕਾਜ, ਖ਼ਰੀਦੇ-ਫ਼ਰੋਖਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵਾਦ ਦਾ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Aam Bol-chal, Daftri Kamm-kaaj, Kharido-Pharokhat naal Sambandhat Sanvaad da Vaak Likhan Abhiyaas
- ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
Shudh Vaak Likhan da Abhiyaas

ESSENTIAL READINGS

- **Adhunik Punjabi Viakaran ate lekh rachna** (2019), Punjab School Sikkhia Board, Sahibzada Ajeet Singh Nagar.
- **Punjabi Path Pustak-4** (Dooji Bhasha) (2020), Punjab School Sikkhia Board, Sahibzada Ajeet Singh Nagar.

- Teja, Charnjit Singh (Eds.) (2017), **Pehli Kitab**, Sann Santali Publication, Amritsar.

SUGGESTED READINGS:

- Brar, Boota Singh, Nachhattar Singh (2015), **Punjabi Bhasha lipi ate Viakaran**, Arsee Publishers, New Delhi.
- Duggal, Narinder Singh (Dr.) (2000), **Punjabi Viakaran te Rachnavali**, New Book Company, Jalandhar.
- Harkirat Singh (2004), **Saadi Bhasha**, Punjabi University, Patiala.
- Harkirat Singh te Giani Lal Singh (1999), **Punjabi Viakaran**, Punjab State University Text Book Board, Chandigarh.
- Harkirat Singh (1988), **Punjabi Baare**, Punjabi University, Patiala.
- Teja Singh (1947), **Punjabi Kiven Likhiye (Second Edition)**, Hind Publishers Limited, Jalandhar.

INTERNET RESOURCES:

- <http://www.learnpunjabi.org/pr.aspx>

*(Note: Teachers are free to recommend additional related standard source books, if required so.)

Teaching Plan:

- Week 1:** ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Gurmukhi Lipi naal Mudhli Jaan-Pachhaan
- Week 2:** ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ ਅਤੇ ਪੈਰ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
Painti Akhri ate Pair-bindi vale varna da Ucharan ate Sunder Likhai da Abhiyaas
- Week 3:** ਲਗਾਂ- ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Lagan-Matravan ate Lgakhraan di Varton
- Week 4:** ਯੂਨਿਟ-I ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ
Revision of Unit-I
- Week 5:** ਬਿਨਾ ਲਗ ਵਾਲੇ, ਇਕ ਲਗ ਵਾਲੇ, ਦੋ ਲਗ ਅਤੇ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Binan Lag Vale, Ik Lag Vale, Do Lag Vale ate Do ton vadh lag Vale
Shabadan da Ucharan ate Likhana Abhiyaas
- Week 6:** ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਚਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Ling ate Vachan di Varton
- Week 7:** ਅਗੇਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Agetar ate Pichhetar di Varton
- Week 8:** ਯੂਨਿਟ-II ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ
Revision of Unit-II
- Week 9:** ਸਮੇਂ, ਦਿਨਾਂ, ਦੇਸੀ ਮਹੀਨਿਆਂ, ਰੁੱਤਾਂ, ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, ਗਿਣਤੀ, ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ, ਕੀੜੇ-ਮਕੋੜੇ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ, ਸ਼ਬਦੀਆਂ, ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ)

- Samey, Dinan, Desi Mahinian, Ruttan, Dishaavan, Ginti, Janavran, Panchhian, Keerhe-Makaurhe, Sareer de Angaan, Sabziaan, Phalaan naal Sambandhat Shabdaavli da Ucharan ate likhan Abhiyaas.
- Week 10:** ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ-ਧੰਦੇ, ਰਸੋਈ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਪਹਿਰਾਵੇ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਲੋਕ ਕਿੱਤਿਆਂ, ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ, ਤਿੱਥਾਂ-ਤਿਉਹਾਰਾਂ, ਦਰੱਖਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Ghar de Kamm-Dhande, Rasoi da Samaan, Pehraave, Khaan- Peen, Lok Kittean, Kheti-Barhi, Tithaan-Teoharan, Darakhtaan naal Sambandhat Shabdaavli da Ucharan ate likhan Abhiyaas
- Week 11:** ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Samanarthak Shabad, Virodharthak Shabad, Bahuarthak Shabad ate Bahute Shabdan di thaan ik Shabad da Ucharan ate likhan Abhiyaas
- Week 12:** ਯੂਨਿਟ-III ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ
Revision of Unit-III
- Week 13:** ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਅਤੇ ਨਾਂਹ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
Sdharan Vaak, Prashan Vaachak Vaak ate Nahn Vaachak Vaak di Pachhaan ate Likhan da Abhiyaas
- Week 14:** ਆਮ ਬੋਲ-ਚਾਲ, ਦਫ਼ਤਰੀ ਕੰਮ-ਕਾਜ, ਖ਼ਰੀਦੋ-ਫ਼ਰੋਖਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੰਵਾਦ ਦਾ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਅਭਿਆਸ
Aam Bol-chal, Daftri Kamm-kaaj, Kharido-Pharokht naal Sambandhat Sanvaad da Vaak Likhan Abhiyaas
- Week 15:** ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
Shudh Vaak Likhan da Abhiyaas

ਨੋਟ:

- ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੈਲੰਡਰ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਟਿਉਟੋਰੀਅਲ ਕਲਾਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਟੈਸਟ, ਪ੍ਰੈਜ਼ੇਨਟੇਸ਼ਨ, ਗਰੁੱਪ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਸਾਇਨਮੈਂਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

Note:

- Time Table may be changed according to the University academic calendar and college programs.
- Tests, Presentations, Group Discussions and Assignments must be given for the purpose of evaluation during the tutorial classes.

ABILITY ENHANCEMENT COURSE-02
(AEC-02)
SEMESTER-I/II
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਚੇਰਾ ਪੱਧਰ
PUNJABI BHASHA DA UCHERA PADHAR
(Level-B)

Credits: 2

L/T/P= 2/0/0

LEARNING OBJECTIVES:

- This Course is designed for the students who have qualified Punjabi as a subject in the 10th standard or working knowledge of Punjabi Language..
- This Course will help to enhance the ability of the students in Punjabi language at intermediate level.
- The aim and objective of the course is to help the students to get knowledge of Punjabi Grammar.
- The course will expose students to a research enterprise which seeks to discover what a person's linguistic capacity consists of, how it arises in children, how it functions in speaking and listening.
- The objective of course is to make students familiar with word category, word structure and sentence making in Punjabi language.

COURSE OUTCOMES:

- The study of Language develops logical mind of students and also enrich their linguistic aptitude. Language ability is helpful to the students to understand other language structure.
- Students will develop a fundamental understanding of the word structure of Punjabi language.
- Students will understand and use methods of logical analysis while analysing the Punjabi Language.
- After completing this course students will get exposed to the knowledge of Punjabi Grammar.
- This course will increase proficiency of students in the field of Punjabi language skills at an intermediate level.

Unit-I ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (Shabad Shrenian)

- ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Naav, Parhnaav ate Visheshan naal Jaan-Pachhaan
- ਕਿਰਿਆ, ਕਿਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Kirya, Kirya-Visheshan naal Jaan-Pachhaan
- ਸੰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Sambandhak ate Yojak naal Jaan-Pachhaan

Unit-II ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ (Shabad Rachna)

- ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ (ਕੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼ਬਦ) ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ (ਧਾਤੂ+ਵਧੇਤਰ)
Sadharan Shabad (Koshi ate Viakarnik Shabad) ate Mishrit Shabad (Dhatu +Vadhatar)
- ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ
Samasi Shabad
- ਸੋਗਾਤੀ ਸ਼ਬਦ (ਤਤਸਮ: ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਅਰਬੀ-ਫ਼ਾਰਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਤਦਭਵ: ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਅਰਬੀ-ਫ਼ਾਰਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ)
Sugaati Shabad (Tatsam: Sanskrit, Arbi-Faarsi ate Angrezi, Tadbhav: Sanskrit, Arbi-Faarsi ate Angrezi)

Unit III ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ (Shabad Jorhaan de Niyam)

- ਅੰਤਿਮ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ (ੳ, ਅ ਅਤੇ ਏ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Antim Sathiti vich (Ura, Aira ate Iri) di varton
- (ਨ),(ਣ) ਅਤੇ (ਯ),(ਵ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ
(Nanna), (Nana) ate (yayya), (Vava) di varton
- (ਹ,ਰ ਅਤੇ ਵ) ਦੀ ਪੈਰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ
(Haha, Rara ate Vava) di Pair Chinh Vajon Varton

Unit IV ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (Vaak Vatnadra)

- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਾਕ ਪ੍ਰਬੰਧ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Punjabi Bhasha da Vaak Parbandh: Mudhli Jaan-Pachhaan
- ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਅਤੇ ਆਗਿਆਵਾਚਕ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ
Sadharan Vaak ton Prashan Vachak ate Aagiavachak vich Vaak Vatandra
- ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਵਾਚਕ ਅਤੇ ਹਾਂ ਵਾਚਕ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ
Sadharan Vaak ton Nahn Vachak ate Haan vachak vich Vaak Vatandra

ESSENTIAL READINGS

- **Adhunik Punjabi Viakaran ate lekh rachna (2019)**, Punjab School Sikkhia Board, Sahibzada Ajeet Singh Nagar.
- Brar, Boota Singh (2015), **Punjabi Bhasha lipi ate Viakaran**, Arsee Publishers, New Delhi.
- Duggal, Narinder Singh (Dr.) (2000), **Punjabi Viakaran te Rachnavali**, New Book Company, Jalandhar.

SUGGESTED READINGS:

- Brar, Boota Singh (2012), **Punjabi Bhasha Sarot te Saroop**, Waris Shah Foundation, Amritsar.
- Brar, Boota Singh (2018), **Punjabi Viakaran Sidhant ate Vihar** (Fourth Edition), Chetna Parkashan, Ludhiana.
- Duni Chandar (1987), **Punjabi Bhasha te Viyakaran**, Panjab University, Chandigarh.

- Harkirat Singh (2004), **Saadi Bhasha**, Punjabi University Patiala.
- Harkirat Singh, Giani Lal Singh (1999), **Punjabi Viakaran**, Punjab State University Text Book Borad, Chandigarh.
- Harkirat Singh (1988), **Punjabi Baare**, Punjabi University Patiala.
- Teja Singh (1947), **Punjabi Kiven Likhaye (Second Edition)**, Hind Publishers Limited, Jalandhar.

INTERNET RESOURCES:

- <http://www.learnpunjabi.org/pr.aspx>

*(Note: Teachers are free to recommend additional related standard resource books, if required so.)

Teaching Plan:

Week 1:	ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ Naav, Parhnaav ate Visheshan naal Jaan-Pachhaan
Week 2:	ਕਿਰਿਆ, ਕਿਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ Kirya, Kirya-Visheshan naal Jaan-Pachhaan
Week 3:	ਸਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ Sambandhak ate Yojak naal Jaan-Pachhaan
Week 4:	ਯੂਨਿਟ-I ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ Revision of Unit-I
Week 5:	ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ (ਕੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼ਬਦ) ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ (ਧਾਤੂ+ਵਧੇਤਰ) Sadharan Shabad (Koshi ate Viakarnik Shabad) ate Mishrit Shabad Dhatu +Vadhatar)
Week 6:	ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ Samasi Shabad
Week 7:	ਸੰਗਾਤੀ ਸ਼ਬਦ (ਤਤਸਮ: ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਅਰਬੀ-ਫ਼ਾਰਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਤਦਭਵ: ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਅਰਬੀ-ਫ਼ਾਰਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ) Sugaati Shabad (Tatsam: Sanskrit, Arbi-Faarsi ate Angrezi, tadbhav: Sanskrit, Arbi- Faarsi ate Angrezi)
Week 8:	ਯੂਨਿਟ-II ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ Revision of Unit-II
Week 9:	ਅੰਤਿਮ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ (ੳ, ਅ ਅਤੇ ਏ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ Antim Sathiti vich (Ura, Aira ate Iri) di varton
Week 10:	(ਨ), (ਣ) ਅਤੇ (ਯ), (ਵ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ (Nanna), (Nana) ate (yayya), (Vava) di varton
Week 11:	(ਹ, ਰ ਅਤੇ ਵ) ਦੇ ਪੈਰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ (Haha, Rara ate Vava) de Pair Chinh Vajon Varton
Week 12:	ਯੂਨਿਟ-III ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ Revision of Unit-III

- Week 13:** ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਾਕ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Punjabi Bhasha da Vaak: Mudhli Jaan-Pachhaan
- Week 14:** ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਅਤੇ ਆਗਿਆਵਾਚਕ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ
Sadharan Vaak ton Pareshan Vachak ate Aagiavachak vich Vaak
Vatandra
- Week 15:** ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਵਾਚਕ ਅਤੇ ਹਾਂ ਵਾਚਕ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ
Shadharn Vaak ton Nanh Vachak ate Haan Vachak vich Vaak
Vatandra

ਨੋਟ:

- ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੈਲੰਡਰ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਟਿਊਟੋਰੀਅਲ ਕਲਾਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਟੈਸਟ, ਪ੍ਰੈਜੇਨਟੇਸ਼ਨ, ਗਰੁੱਪ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਸਾਇਨਮੈਂਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

Note:

- Time Table may be changed according to the University academic calendar and college programs.
- Tests, Presentations, Group Discussions and Assignments must be given for the purpose of evaluation during the tutorial classes.

**ABILITY ENHANCEMENT COURSE-03
(AEC-03)**

SEMESTER-I/II

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਚਤਮ ਪੱਧਰ

PUNJABI BHASHA DA UCHTAM PADHAR

(Level-A)

Credits: 2

L/T/P= 2/0/0

LEARNING OBJECTIVES:

- This Course is designed for the students who have qualified 10+2 class with Punjabi as a subject or working knowledge of Punjabi Language.
- This course will help to enhance the ability of students in Punjabi writing skill and students will also have enriched in Punjabi language vocabulary.
- Students will understand about correct word formation and different types of Punjabi sentences.
- This course will develop basic ability of translation from Hindi to Punjabi, English to Punjabi and vice versa.
- This course will help students to understand about technical terminology of daily uses in different areas of Punjabi society.
- This course will help students to gain ability of various writing skills that are useful in daily life.

COURSE OUTCOMES:

- Students will be able to enhance competence of various aspects of Punjabi language.
- After completing this course proficiency of students in Punjabi language will be increased at an advance level.
- Students will be able to understand the complex grammatical structures and specialized vocabulary of Punjabi language.
- Students will be able to understand the linguistic skill of Punjabi language at the advanced level
- After completing this course students will have expertise in translation and writing skills in Punjabi Language.

Unit-I ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਤ ਅਭਿਆਸ (Shudh Likhat Abhiyaas)

- ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ: ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Shabad Jorhaan de Niyam: Sankhep Jaan-Pachhaan
- ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
Shudh Shabad ate Vaak likhan da Abhiyaas
- ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Vishraam chinhan di Varton

Unit-II ਅਨੁਵਾਦ ਅਭਿਆਸ (Anuvad Abhiyaas)

- ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Anuvad Kala Sankhep Jaan-pachhaan
- ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ
Hindi/Angrezi ton Punjabi vich Shabadan ate Vaakan da Anuvad
- ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪੈਰੇ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ
Hindi/Angrezi ton Punjabi vich Paire da Anuvad

Unit III ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ (Takniki Shabadaavli ate Vaak

Likhan da Abhiyaas)

- ਦਫ਼ਤਰੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
Daftari Shabadaavli
- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
Vakh-Vakh Visheyan naal Sambandhat Shabadaavli
- ਬੈਂਕ ਸੇਵਾ, ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾ, ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
Bank Seva, Railway Seva, Dak Vibhag Seva bare Takniki Vaak Likhan da Abhiyaas

Unit IV ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਭਿਆਸ (Rachnatmak Abhiyaas)

- ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲੇਖਣ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲੇਖਣ
Ishtihar Lekhan ate Report Lekhan
- ਚਿੱਠੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲੇਖਣ (ਨਿੱਜੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ)
Chitthi ate Binae-Pattar Lekhan (Nijji, Sarkaari ate Vapaarak)
- ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਫੀਚਰ ਲੇਖਣ
Paira Rachna ate Feature Lekhan

ESSENTIAL READINGS

- **Adhunik Punjabi Viakaran ate lekh rachna** (2019), Punjab Sakool Sikkhia Borad, Sahibzada Ajeet Singh Nagar.
- **Lazmi Punjabi** (Giarhavin shrenhi lai) (2021-22), Punjab School Sikkhia Borad, Sahibzada Ajeet Singh Nagar.
- Duggal, Narinder Singh (Dr.) (2000), **Punjabi Viakaran te Rachnavali**, New Book Company, Jalandhar.

SUGGESTED READINGS:

- Boota Singh brar (2014), **Bhasha Vigyan: Sidhant te Vihar**, Lahore Book Shop Ludhiana.
- Brar, Boota Singh (2004), **Punjabi Bhasha: Sarot ate Saroop**, Waris Shah Foundation, Amritsar.
- Brar, Boota Singh (2018), **Punjabi Viyakaran Sidhant ate Vihar (Fourth Edition)**, Chetna Prakashan, Ludhiana.
- Duni Chandar (1987), **Punjabi Bhasha te Viyakaran**, Panjab University, Chandigarh.

- Harkirat Singh (2004), **Saadi Bhasha**, Punjabi University, Patiala.
- Harkirat Singh te Giani Lal Singh (1999), **Punjabi Viakaran**, Punjab State University Text Book Board, Chandigarh.
- Harkirat Singh (1988), **Punjabi Baare (Second Edition)**, Punjabi University, Patiala.
- Teja Singh (1947), **Punjabi Kiven Likhiye (Second Edition)**, Hind Publishers Limited, Jalandhar.

INTERNET RESOURCES:

- <http://www.learnpunjabi.org/pr.aspx>
- <https://sites.google.com/view/ppppjalandhar/11th-gen-punjabi?authuser=0#h.dkh6q9xibqma>

*(Note: Teachers are free to recommend additional related standard resource books, if required so.)

Teaching Plan:

Week 1:	ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ: ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ Shabad Jorhaan de Niyam: Sankhlep Jaan-Pachhaan
Week 2:	ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ Shudh Shabad ate Vaak Likhan da Abhiyaas
Week 3:	ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ Vishraam Chinhan di Varton
Week 4:	ਯੂਨਿਟ-I ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ Revision of Unit-I
Week 5:	ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ: ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ Anuvad Kala: Sankhlep Jaan-Pachhaan
Week 6:	ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ Hindi/Angrezi ton Punjabi vich Vaakan da Anuvad
Week 7:	ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪੈਰੇ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ Hindi/Angrezi ton Punjabi vich Paira da Anuvad
Week 8:	ਯੂਨਿਟ-II ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ Revision of Unit-II
Week 9:	ਦਫ਼ਤਰੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ Daftari Shabadaavli
Week 10:	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ Vakh-Vakh Visheyen naal Sambandhat Shabadaavli
Week 11:	ਬੈਂਕ ਸੇਵਾ, ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾ, ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ Bank Seva, Railway Seva, Dak Vibhag Seva bare Takniki Vaak Likhan da Abhiyaas
Week 12:	ਯੂਨਿਟ-III ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ Revision of Unit-III
Week 13:	ਇਸਤਿਹਾਰ ਲੇਖਣ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲੇਖਣ

- Ishtihar Lekhan ate Report Lekhan
Week 14: ਚਿੱਠੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲੇਖਣ (ਨਿੱਜੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ)
Chitthi ate Binae-Pattar Lekhan (Nijji, Sarkaari ate Vapaarak)
Week 15: ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਫੀਚਰ ਲੇਖਣ
Paira Rachna ate Feature Lekhan

ਨੋਟ:

- ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੈਲੰਡਰ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਟਿਊਟੋਰੀਅਲ ਕਲਾਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਟੈਸਟ, ਪ੍ਰੈਜੇਨਟੇਸ਼ਨ, ਗਰੁੱਪ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਸਾਇਨਮੈਂਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

Note:

- Time Table may be changed according to the University academic calendar and college programs.
- Tests, Presentations, Group Discussions and Assignments must be given for the purpose of evaluation during the tutorial classes.